

De Randstad, dat zijn wij - verslag

Op 25 maart 2009 vond er een debatsbyeenkomst plaats naar aanleiding van drie recente publicaties: Frisse Blikken (Randstad Urgent), Randstad Monitor 2008 (TNO, Provincie Utrecht namens Holland 9) en Rewind, Play, Fast Forward (Vereniging Deltametropool). Het debat werd georganiseerd door Randstad Urgent, Vereniging Deltametropool en Provincie Utrecht. De locatie was het ING House, gastheer ING Real Estate.

In het debat werd de balans opgemaakt van de manier waarop de ontwikkeling van de Randstad tot nog toe is georganiseerd. Het ging vooral over de rol van private partijen in dat proces. Randstad Urgent, het overheidsprogramma voor projecten die bijdragen aan de ontwikkeling van de Randstad, maakt gebruik van ambassadeurs uit het bedrijfsleven. De ambassadeurs werden uitgenodigd om tijdens het debat hun betekenis voor de voortgang van de projecten te evalueren. In het algemeen spitste de discussie zich toe op de beste manier om gezamenlijk op te trekken. Gespreksleider Fred Schoorl (hoofd strategie Ymere) constateert bij aanvang dat de Randstad de afgelopen tijd een actueel onderwerp is geworden in de publieke discussie, maar ziet weinig concrete uitkomsten. Is de Randstad wel toe aan een nieuw bestuursmodel of aan een New Green Deal? Wie voert idealiter de regie? En is de kredietcrisis een kans of een probleem voor de veranderingsprocessen?

De panelleden geven – uit ervaring – een aantal tips voor een betere samenwerking tussen publieke en private partijen: Marktpartijen hebben behoefte aan concrete projecten en concrete doelen. Samenwerking kan vlak boven het projectniveau plaatsvinden, maar niet op een veel grotere schaal. Friso de Zeeuw (directeur nieuwe markten Bouwfonds) stelt dat ondanks dat, de jaarlijkse resultaatmomenten van Randstad Urgent nuttig kunnen zijn voor de voortgang van projecten. De overheid zou zich volgens Arie Verberk (ambassadeur Randstad Urgent Hoeksche Waard) wat zelfbewuster en minder afwachtend moeten opstellen, en in sommige gevallen gewoon met de vuist op tafel moeten slaan.

Het valt Verberk op dat de samenwerking met ambtenaren vaak beter loopt dan met bestuurders. Politici hebben dan ook de taak om alles terug te koppelen naar een brede achterban. Het kan lastig zijn die mee te krijgen, daar zouden betrokken marktpartijen volgens Wouter de Jong (gedeputeerde Wonen provincie Utrecht) wat meer begrip voor moeten opbrengen. Het is beter om specifieke doelen te stellen dan te praten in de vorm van visies en verhalen. Daarom werken de convenanten van Randstad Urgent ook zo goed. De projecten moeten niet ingewikkeld gemaakt worden.

Willem de Jager (ambassadeur Randstad Urgent Draaischijf Nederland) verwacht van de bestaande ambtelijke instellingen niet veel verandering. Rijkswaterstaat blijkt al jaren te werken met dezelfde, inmiddels achterhaalde rekenmodellen, als het gaat om de berekening van de capaciteit van het wegennet. Het bedrijfsleven lijkt wat dat betreft veel adequater en innovatiever te reageren op de kredietcrisis. Waarom wordt de milieubeweging bijvoorbeeld niet betrokken bij de planning van nieuwe wegen, of de toekomstige betekenis van virtuele communicatie? De crisis kan het contrast tussen publieke en private partijen vergroten. Bestuurders willen in de comfortzone blijven, terwijl bedrijven juist worden gedwongen eruit te komen.

Hoe dan ook zou het prettiger zijn om bij grote projecten naar Frans of Brits voorbeeld te werken met rijkswerkapparaten, zoals Dirk Frieling (em. hoogleraar stedenbouwkunde en oud-agent) ze noemt: onafhankelijke diensten die verantwoording afleggen aan lokale en regionale overheden. De overheden moeten elkaar de projecten dan wel gunnen. En de rijkswerkapparaten moeten naar eigen inzicht kunnen beschikken over de financiële middelen. Dan zal er wellicht ook weinig discussie meer zijn over de regie.

April 2009, Martine Bakker*

* Martine Bakker is freelance schrijver, www.dorr.eu